

Sprawozdanie

z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania

Przemocy w Rodzinie w roku 2012.

I. Powołanie i podstawy prawne

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 29 czerwca 2011 (Zarządzenie Nr 447/III/2011).

Zespół działa na podstawie:

1. Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późniejszymi zmianami)
2. Rozporządzenia Rady Ministrów z 13 września 2011 r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. nr 209, poz. 1245)
3. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VII/54/11 z dnia 14 kwietnia 2011 roku w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
4. Uchwały Rady Miejskiej Cieszyna Nr VI/40/11, z dnia 10 marca 2011 roku, w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

Skład Zespołu Interdyscyplinarnego (zmiany w 2012 roku):

1. Na prośbę Dyrekcji Pogotowia Ratunkowego w Cieszynie nastąpiło rozwiązanie porozumienia między Pogotowiem, a Burmistrzem Cieszyna odnośnie delegowania przedstawiciela Pogotowia do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do prośby Pogotowia przychylił się pozostałi członkowie Zespołu, uznając za zasadne powody i argumenty przedstawicieli Pogotowia przytaczane w prośbie o rozwiązanie. Po rozwiązaniu Porozumienia z Pogotowiem Ratunkowym skład Zespołu jest 19 osobowy.

Aktualny skład Zespołu:

1. *Bala Joanna* – psycholog Przedszkola Integracyjnego nr 2 w Cieszynie.
2. *Barwińska Halina* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie
3. *Czepczar Anna* – kurator dla nieletnich Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej ds. wykonywania sprawach rodzinnych w Cieszynie przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
4. *Domagała Tomasz* – specjalista Zespołu ds. nieletnich Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
5. *Florczykiewicz Anna* – sekretarz Oddziału powiatowego w Cieszynie Towarzystwa Przyjaciół Dzieci.
6. *Gorzelną Agnieszka* – pracownik socjalny Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
7. *Herzyk Krzyżowska Beata* – z-ca Prokuratora Rejonowego w Cieszynie.
8. *Jansa Halina* – z-ca dyrektora Gimnazjum nr 2 w Cieszynie.
9. *Kawulok Kazimiera* – kierownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie.
10. *Kiedroń Fałat Elżbieta* – kierownik Centrum Profilaktyki, Edukacji i Terapii „Kontakt” Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.

11. *Koziel Paweł* – starszy specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
12. *Krasucka Alicja* – kurator Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej do wykonywania orzeczeń w sprawach karnych przy Sądzie Rejonowym w Cieszynie.
13. *Klajmon Sebastian* – dzielnicowy Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie.
14. *Łabaj Danuta* – dyrektor Gimnazjum nr 3 w Cieszynie.
15. *Pławecki Ryszard* – przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Cieszynie.
16. *Raszka Dorota* – specjalista pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.
17. *Serwan Pogoda Grażyna* – pedagog Zespołu Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych w Cieszynie.
18. *Stuchlik Małgorzata* – pedagog Szkoły Podstawowej nr 3 w Cieszynie.
19. *Wąsik Anna* – kierownik Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, Stowarzyszenia Pomocy Wzajemnej „Być Razem” w Cieszynie.

2. W 2012 roku na prośbę jednostek delegujących nastąpiły zmiany osobowe w składzie Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Szpitala Śląskiego w Cieszynie Panią Marzenę Sumarę zastąpiła Pani Agnieszka Gorzelny;
2. Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Panią Danutę Parypińską zastąpił Pan Ryszard Pławecki;
3. Komendy Powiatowej Policji Pana Janusza Mołka zastąpił Pan Sebastian Klajmon.

Zmiany następowały, ze względu na fakt, że ww. osoby przejęły pełnione funkcje i obowiązki swoich poprzedników w jednostkach delegujących. Delegowane osoby zostały zapoznane z zasadami pracy Zespołu Interdyscyplinarnego, podpisały stosowne zobowiązanie do zachowania tajemnicy i zadeklarowały swój udział pracy zgodnie z założeniami regulaminowymi.

3. W 2012 roku z funkcji Przewodniczącej zrezygnowała Pani Anna Wąsik.

Zespół w drodze wyboru powierzył funkcję Przewodniczącego dotychczasowemu zastępcy Panu Pawłowi Kozielowi, natomiast na funkcję Zastępcy wybrano Pana Sebastiana Klajmona.

Aktualny skład Prezydium:

1. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie Pan Paweł Koziel (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);
2. Zastępca Przewodniczącego Pan Sebastian Klajmon (Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie);
3. Sekretarz Zespołu

Pani Dorota Raszka (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie);

4. Członek Prezydium (członkostwo wspomagające) Pani Danuta Łabaj (Towarzystwo Przyjaciół Dzieci o/Cieszyn, Gimnazjum nr 3 w Cieszynie);

4. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie obsługę administracyjno-organizacyjną prac Zespołu realizowali pracownicy Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie.

Koordinację działań programowych powierzono również pracownikom Punktu Konsultacyjno – Informacyjnego do Spraw Przeciwdziałania Przemocy - Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

II. Działania organizacyjne Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Cieszynie

Dla usprawnienia pracy organizacyjnej, merytorycznej i przepływu informacji członkowie Zespołu:

1. Uzupełniali regulamin oraz założenia organizacyjno - programowe określające warunki i zasady pracy w Zespole o:

- Powołanie Koordynatorów pracy wydzielonych zadań:

Koordinację Procedury „Niebieskie Karty” powierzono Pani Dorocie Raszce.

Bieżącą obsługą przypadków, w procedurze „Niebieskie Karty”, podejmowaniem działań interwencyjnych w środowisku zagrożonym, opracowaniem zasad postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy. Prowadzeniem stosownej dokumentacji indywidualnych przypadków zgodnej z Procedurą „Niebieskie Karty”.

Koordinację prac Zespołu Diagnostyczno-Programowego powierzono Pani Danucie Łabaj.

Zespół diagnostyczno-programowy - zajmujący się: analizą realizowanych programów i działań w gminie, diagnozą potrzeb i oczekiwań, wnioskowaniem i proponowaniem kierunków programowych.

2. Realizowali i dopracowali system kontaktowania się i przepływu informacji między członkami Zespołu, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powołanych członków.

3. Na bieżąco zaznajamiali się ze zmianami prawnymi i zadaniami w zakresie pracy zespołu i grup roboczych oraz zadaniami i obowiązkami członków Zespołu. W toku pracy Zespołu pakiety członków (zawierające wszystkie akty prawne dotyczące przeciwdziałania przemocy, pracy zespołów interdyscyplinarnych, grup roboczych oraz wzory stosownych dokumentów) były na bieżąco aktualizowane.

4. Dopracowali harmonogram i zakresy prac poszczególnych Zespołów – Stałych Grup Roboczych.

5. Opracowali i przeanalizowali wszystkie sytuacje przemocy jakie zostały zgłoszone do Zespołu opracowali plany pomagania w procedurze „Niebieskiej Karty”, oraz ustalali zasady przepływu informacji przechowywania dokumentów ze szczególnym zwróceniem uwagi na fakt, że są to dane poufne, wrażliwe i wymagają szczególnego zabezpieczenia.

6. We współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej realizowali procedurę wewnętrznego obiegu, przechowywania i opracowywania dokumentów Zespołu.

7. Na bieżąco szkolili się i poszerzali swoją wiedzę tematyczną w zakresie merytorycznym i programowym z tematyki przemocy, pomocy osobom w kryzysie oraz realizacji procedury „Niebieskich Kart” na szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych Zespołu:

a) Szkolenia wewnętrzne, w których brali udział członkowie Zespołu (organizowane w Cieszynie, prowadzone przez specjalistów zewnętrznych, o charakterze interdyscyplinarnym):

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	„Cyberprzemoc-nowe zagrożenia”	Zespół Interdyscyplinarny	8	12
2.	„Pomoc ofiarom przez telefon”	Stowarzyszenie „Być Razem”	16	2
3.	„Terapia par”	Stowarzyszenie „Być Razem”	5	5
4.	„Interwencja kryzysowa, pomoc osobom w kryzysie-aspekty suicydalne”	Stowarzyszenie „Być Razem”	16	6
5.	„Przemoc w rodzinie – psychologiczny portret ofiary”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	8	3
6.	„Przemoc w rodzinie – psychologiczny portret sprawcy”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	8	5
7.	„Procedura „Niebieskiej Karty” - działania służb, interdyscyplinarność”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny	8	6
8.	„Radzenie sobie ze stresem i wypaleniem zawodowym, wśród osób pomagających”	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	5	5

b) Szkolenia i konferencje zewnętrzne - wyjazdowe, w których brali udział członkowie Zespołu:

Lp.	Temat szkolenia	Organizator	Ilość godz.	Ilość osób
1.	Ogólnopolska Konferencja „Przeciw przemocy”	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - Warszawa	14	2
2.	Szkolenie: „Prawo w praktyce” temat: „Prawne aspekty pracy w Zespołach Interdyscyplinarnych i GKRPA”	Studio Profilaktyki Społecznej w Krakowie	16	4
3.	Szkolenie: „Procedura „Niebieska Karta” - zastosowanie w praktyce”	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Katowicach	12	2
4.	Szkolenie: „Technologia prowadzenia superwizji, w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie”	Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego - Warszawa	20	1
5.	Szkolenie: „Program edukacyjno -korekcyjny dla sprawców przemocy wg. Modelu Duluth	Instytut Prewencji Przemocy w Warszawie	38	1

c) Superwizje - regularnie 5 członków Zespołu poddawało swoją pracę superwizji prowadzonej przez certyfikowanego superwizora zewnętrznego.

8. Realizowali przyjętą zasadę postępowania i pracy z rodzinami doznającymi przemocy, zgodnie z rozporządzeniami procedury „Niebieskie Karty”, przyjmując zasadę analizy każdego przypadku z opracowaniem dla niego indywidualnych wytycznych w pracach stałej grupy roboczej, a w szczególnych przypadkach powoływania indywidualnych grup roboczych.

9. Na bieżąco analizowali realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar przemocy. Opracowali wytyczne organizacyjne i programowe do sprawozdania na 2012 oraz wskazówki do realizacji i diagnozowania programu w 2013 rok.

10. Przeanalizowali dane o zasobach i realizowanych programach w różnych placówkach i instytucjach na terenie miasta, analizując ich wystarczalność, w stosunku do potrzeb środowiska i skuteczność działania.

III. Dokumentacja Pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzi dokumentację, którą stanowią: protokoły z posiedzeń, rejestr powołanych grup roboczych, rejestr zgłoszonych przypadków w ramach procedury „Niebieskie Karty” A, rejestr oświadczeń o zobowiązaniu do poufności danych powziętych podczas pracy w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, listy obecności, dokumentację zebraną przez grupy robocze „Karty” C, D, notatki, plany pomocy oraz dokumenty programowe.

Dokumentacja prowadzona jest jako wydzielony Dział, w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie. Dokumenty nie przechodzą przez administrację Ośrodka, trafiają bezpośrednio do pracowników obsługujących Zespół, którzy są jego członkami zobowiązanymi do zachowania tajemnicy. Dokumentacja przechowywana jest w oddzielnym pokoju w zamkniętych szafach, zgodnie z przyjętymi zasadami regulaminowymi obowiązującymi w Ośrodku Pomocy.

IV. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie

1. W 2012 r. odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Cieszynie (luty, kwiecień, czerwiec, wrzesień, listopad).
2. Odbyło się:
 - a) 9 spotkań Stałej Grupy Roboczej - Zespołu Interwencyjnego;
 - b) 38 spotkań konsultacyjnych, uzupełniających pracę Zespołu Interwencyjnego;
 - c) 2 spotkania Stałej Grupy Roboczej - Zespołu Programowo – Diagnostycznego;
 - d) 12 spotkań Prezydium.
3. Zespół powołał 19 grup roboczych do indywidualnych przypadków (58 spotkań).
4. Członkowie Zespołu byli współorganizatorami i prowadzącymi formy edukacyjne dla pracowników służby zdrowia na temat przemocy i obowiązujących przepisów. Odbyło się:
 - a) Seminarium dla personelu medycznego Szpitala Śląskiego na temat: „Przemoc w rodzinie, procedura „Niebieskiej Karty” - zadania stawiane przed pracownikami ochrony zdrowia” – wzięły udział 54 osoby;
 - b) spotkania edukacyjne z pracownikami medycznymi Poradni Lekarzy Rodzinnych w Cieszynie – odbyły się spotkania w 4 placówkach, wzięło udział 17 osób.Na każdym spotkaniu i w każdej placówce wręczono ulotki informujące o przemocy i placówkach pomagających w Cieszynie oraz blankiety „Niebieskich Kart”.
5. Zespół zgromadził i aktualizował adresy wszystkich placówek, instytucji i organizacji działających w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie oraz podjął działania upowszechniające je w środowisku. Do wszystkich placówek oświatowych Cieszyna przekazano materiały i ulotki informacyjne o pracy Zespołu Interdyscyplinarnego i adresach placówek pomagających. Podobne materiały trafiły do placówek stowarzyszeniowych, służby zdrowia, jednostek pomocy społecznej, Sądu, Policji i Prokuratury (uzupełnienie i kontynuacja zadań z ubiegłego roku).
6. Zespół kontynuował realizację lokalnej kampanii informacyjnej na temat przemocy w rodzinie i form pomagania w ramach programu „Stop Przemocy – Spróbujmy Inaczej”, popularyzując i pomagając w organizacji różnych form organizowanych w Cieszynie przez różne instytucje i organizacje. Członków Zespołu wzięli aktywny udział w realizacji zadań w ramach programu, prowadząc warsztaty, seminaria, prelekcje, wykłady, pracowali z rodzinami w ich środowisku zamieszkania realizując programy korekcyjno – edukacyjne dla rodzin zagrożonych przemocą.
7. Członkowie Prezydium Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w spotkaniach Rad Pedagogicznych Szkół Cieszyna, zapoznając grono nauczycielskie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, procedurą „Niebieskie karty” oraz zadaniami i organizacją cieszyńskiego Zespołu Interdyscyplinarnego

ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Omawiano również system pomagania w Cieszynie. Szkołom przekazano materiały ustawowe i wzory „Niebieskich kart” A i B, z pouczeniem o szczególnej wrażliwości odnośnie przechowywania tych danych. Odbyły się 3 spotkania w:

- a) Szkole Podstawowej nr 6 – uczestniczyło 20 osób
- b) Gimnazjum nr 1 – uczestniczyło 21 osób
- c) Zespole Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych – uczestniczyło 28 osób

8. Zespół przeanalizował i opracował wytyczne do pracy dla 63 przypadków, koordynując pracę służb pomagających, zachowując wytyczne i założenia ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i rozporządzenia Rady Ministrów o realizacji procedury „Niebieskie karty”.

Pomocą objęto:

- 211 osób, w tym 59 – dzieci (12 dzieci było ofiarami przemocy, 1 dziecko było sprawcą przemocy),
- Na 63 karty, w 25 przypadkach 46 dzieci były świadkami pośrednimi lub bezpośrednimi przemocy rodziców wobec siebie).

Na 63 „Niebieskie karty” (według „NK” A) w:

- 47 przypadkach występowała przemoc fizyczna i psychiczna;
- 14 występowała przemoc psychiczna;
- 8 przypadkach było podejrzenie przemocy seksualnej (partnerskiej), współistniejącej;
- 1 przypadek podejrzenie przemocy seksualnej ojca wobec dziecka (córki).

Na 63 „Niebieskie karty” (według „NK” A) w:

- 53 przypadkach osobami krzywdzonymi były kobiety w relacjach partnerskich(84%);
(równocześnie w tych przypadkach ofiarami były również 10 dzieci);
- 2 przypadki – krzywdzony mężczyzna w relacjach partnerskich;
- 4 przypadkach – krzywdzona kobieta w relacji z dorosłym synem;
- 2 przypadek – krzywdzony mężczyzna w relacjach z dorosłym synem;
- 1 przypadek– krzywdzone dziecko w relacjach z rodzicami;
- 1 przypadek – krzywdzone dziecko w relacjach z ojcem.

Na 63 „Niebieskie karty” w;

- 51 występował problem z używaniem alkoholu (81%), przypadki były konsultowane z GKRPA;
- 17 rodzinach występował problem niepełnosprawności członków rodziny;
- 16 przypadkach rodziny objęte była dozorem kuratorskim;
- 12 przypadkach prowadzona była równocześnie sprawa w postępowaniu karnym,
- 20 przypadkach zamknięto procedurę;``
- 22 przypadkach o sprawie powiadamiany był Sąd Rejonowy.

Na 63 „Niebieskie karty” instytucjami zgłaszającymi sprawę były:

- 25 Ośrodek Pomocy Społecznej;
- 27 Komenda Policji .
- 2 Placówki Stowarzyszenia „Być Razem”;
- 4 Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 5 Placówki Oświatowe (1 Przedszkole, 4 Szkoły) .

Do programu dla sprawców przemocy w rodzinie realizowanego w/g Modelu Duluth kierowano 26 osób, z czego 11 podpisało deklarację udziału. Ostatecznie w zajęciach brało udział 6 mężczyzn.

W ramach Procedury „Niebieskie karty” (w 63 przypadkach) Zespół realizował zadania:

- a)** Wszczywał postępowania w procedurze (gdy wpłynęła „Karta” A do przewodniczącego). Do 3 dni od daty otrzymania informacji członkowie Zespołu, byli zaznajamiali się z aktami sprawy i przygotowywali działania w ramach swoich zadań i kompetencji służb, których są przedstawicielami.
- b)** Przypadek każdej rodziny był omawiany i analizowany na spotkaniu Zespołu i Grup Roboczych, gdzie opracowano wytyczne do dalszych prac z rodziną, określając zadania dla poszczególnych służb zgodnie z możliwościami i kompetencjami. Każdy przypadek ma swoją dokumentację, gromadzoną w odrębnej teczce, przechowywanej w dokumentacji Zespołu (wydzielony Dział dokumentacji Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej).
- c)** Kontaktowano się i zapraszano na rozmowę osoby co do których istniało podejrzenie, że są ofiarami przemocy. W trakcie spotkań omawiano aktualną sytuację i potrzeby tych osób - „Karta” C. Przedstawiano tym osobom możliwości uzyskania pomocy - „Karta” B, opracowano plan pomocy i poprawy sytuacji w rodzinie. Każdej osobie co do której istniało podejrzenie, że jest ofiarą przemocy zaproponowano pomoc psychologiczną, prawną, socjalną w zakresie zależnym od potrzeb i chęci tych osób. Rozmowy miały również charakter terapeutyczny i wspierający.
- d)** Każdej rodzinie złożono wizytę interwencyjną i pouczono osoby stosujące przemoc o przestępczym charakterze ich postępowania, wzywając do zmiany krzywdzących zachowań. Równocześnie rodzinie wskazano możliwości szukania pomocy.
- e)** Wzywano osoby co do których istnieje podejrzenie, że są sprawcami przemocy w rodzinie na rozmowę - „Karta” D, celem omówienia sytuacji i dalszych planów pomocy ze wskazaniem udziału w programach korekcyjnych, terapeutycznych (głównie terapii uzależnień i programie w/g Modelu Duluth).
- f)** Prowadzono bieżące konsultacje podejmowano wspólne działania celem sprawniejszego pomagania i monitorowania prowadzonych działań, potrzebnych do ewaluacji założonych planów pomocy.

9. Zespół kontynuował zadania wynikające z działań podejmowanych w rodzinach, w ramach procedury „Niebieskie Karty”, które wpłynęły do Zespołu w 2011 roku.

W 2012 roku ogólna liczba postępowań z użyciem procedury „Niebieskie Karty” wynosiła 95 przypadków, w tym 32 z roku 2011.